

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. Račun pri pošti hranilnici v Ljubljani št. 11953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v soboto, dne 4. maja 1935.

Štev. 51.

Znižanje državnih davščin

Pred desetimi leti, ko je bil sedanji finančni minister dr. Milan Stojadinović prvič finančni minister, je že ta izjavil, da so postale državne davščine tako visoke, da segajo že do stropa. Od takrat pa so se državne davščine še neprimerno silno povečale, poleg tega pa je nastopila splošna gospodarska sluska, da je bilo že zaradi tega davčno breme še bolj neznosno. Po vsej pravici so zato opozarjali gospodarski stanovi, da visoka davčna bremen ubijajo podjetja, toda vsi njih opomini so bili zaman, pa čeprav je na fiscoče objavljenih trgovskih in obrtniških obratovalnic zgovorno govorilo za ulemeljenost teh opominov.

Toda vsi opomini so bili zaman, ker je takrat vladala v finančnem ministru neverjetna trmoglavost, ki ni hotela videti in slišati resnice, temveč je le udarjala po mizi, kakor je dejal sedanji finančni minister na velikem zagrebškem shodu, češ da od svoje politike ne odneha, pa naj bo karkoli. In ni odnehala niti potem, ko so vedno manjši dohodki državne blagajne na vsa usta kričali, da je mera polna, da je davčna moč davkoplačevalcev izčrpana. Kljub temu je hotel bivši finančni minister kriti izpadek na davkih in takšah ter trošarinah s še večjim privijanjem davčnega vijaka in tako je vsako leto prineslo nove davke, povišane takse in povišane trošarine. Posledica teh previsokih dajatev pa je bila, da se je število davkoplačevalcev vedno bolj krčilo in da je bil efekt vsega zviševanja davkov vedno bolj in bolj negativen.

Edina pot k rešitvi je bila v zniževanju davčnih bremen, kakor so jo predlagali gospodarski krogi in kakor jo je sprejel kot pravo tudi novi finančni minister dr. Stojadinović. Treba je bilo uveljaviti geslo bivšega angleškega finančnega ministra, ki je dejal: »Bila je doba, ko smo zahtevali več in dobivali manj, sedaj pa je prišel čas, da zahtevamo manj, da dobimo več!«

To edino pravilno pot je ubral novi finančni minister in po tej poti je treba, da gre do konca. Tako je novi finančni minister znižal zemljarino, znižane so bile železniške tarife, znižane razne takse in banovinske davščine ter znižana tudi cena monopolskih predmetov. Tudi omiljenje davčne prakse, zlasti pri plačevanju pridobnine mu moramo šteti v dobro. Toda potrebno je, da finančni minister to deflacijo državnih dajatev izvede do konca, ker šele potem bo dala polni učinek.

Tako smo že pred dnevi naglasili nujnost znižanja poštinih in telefonskih tarif, ker sedanje znižanje telefonskih tarif ne zadostuje. Prav tako nujno je znižanje železniških blagovnih tarif in kakor je izjavil prometni minister inž. Vujić, moramo upati, da bomo to znižanje tudi kmalu doživeli.

Znižati pa je treba tudi še trošarino na sladkor in pivo, ker sta oba predmeta previsoko obdačena, kar jasno dokazuje silni padec potrošnje obeh predmetov. Če je kljub povečanju prebivalstva padla v širih letih potrošnja sladkorja od 9000 na 6000 vagonov in če je potrošnja piva padla celo od 728.000 hl v letu 1928. na 210.000 hl v letu 1934., potem je v tem jasen dokaz, da sta oba predmeta za prebivalstvo predraga. Vsi pa vemo, da sta predraga baš zaradi previsoke trošarine, ki znaša pri pivu celo 2 Din pri litru. Tudi v interesu državne blagajne bi bilo, da bi se ta trošarina znižala, ker je pocenitev sladkorja edini zanesljiv način, da se zatre silno razširjenje lihoapsstva s saharinom. To lihoapsstvo je že tako močno, da je resna nevarnost, da se bodo ljudje na saharin navadili tako, kakor so se nekdanj na sladkor. Zato je treba čim

preje to lihoapsstvo ustaviti, kar se pa doseže le s pocenitvijo sladkorja, ne pa s finančnimi stražniki.

Deflacijo državnih davščin in vseh javnih bremen je zato treba izvesti do konca, ker je to edina pot, da se prilagode davki kupni ter davčni moči prebivalstva. Samo ona finančna politika je dobra, ki to prilagoditev izvaja, ker samo ta gleda resnici v oči in dela na podlagi realnih

dejstev. Vsaka druga finančna politika pa računa s fikcijami, se udaja iluzijam, pri tem pa ubija davčno in gospodarsko moč vsega prebivalstva. Leta dolgo je vladala ta napačna fiskalna politika, ki je zapustila za seboj težka razdejavanja. Vse te razvaline je treba sedaj popraviti in zato treba politiko deflacije javnih dajatev nadaljevati s tem večjo odločnostjo in s tem večjo vnetostjo!

Načrtno gospodarstvo in zasebna iniciativa

Večkrat je že »Trgovski list« poudarjal nujno potrebo, da se po zgledu velikih držav začne tudi pri nas z načrtnim gospodarstvom. To je pri nas še zlasti potrebno, ker so se na vseh poljih našega gospodarskega življenja težko občutile vse zlo posledice naše nedoločene in vedno kolebajoče gospodarske in finančne politike. Zato je mogel tudi naš list s posebnim zaščenenjem pozdraviti napoved sedanje vlade, da hoče izvesti potrebne priprave za uvajanje načrtnega gospodarstva.

Če pa smo se izjavili za načrtno gospodarstvo, pa v tem seveda ni rečeno, da smo za prav vsako načrtno gospodarstvo in da ne bi videli nevarnosti, ki jih more prinese napačno zamišljeno in izvajano načrtno gospodarstvo. Posebna nevarnost za harmoničen razvoj gospodarstva more nastati, če je zamišljeno načrtno gospodarstvo le v korist ene panoge narodnega gospodarstva. Tako bi načrtno gospodarstvo, ki bi za vsako ceno hotelo dvigati le agrarno proizvodnjo — in tudi na škodo drugih produktivskih panog — v svojem končnem efektu oslabilo našo gospodarsko moč. Prav tako bi bilo tudi enostransko industrijsko avtarkično narodno gospodarstvo škodljivo, ker bi moglo škodovati izvozu agrarnih produktov. Kako slabe posledice imajo le enostranski ukrepi, smo videli pri kmetijski zaščiti in zato je treba že takoj od vsega početka gledati na to, da bo naše načrtno gospodarstvo vedno v skladu s potrebami vseh panog našega gospodarstva.

Načrtno gospodarstvo redoma povečuje poseganje države v zasebno gospodarstvo in v tem je njegova druga največja nevarnost. Z zelene mize se vidijo potrebe dostikrat drugače, kakor pa so v resnici. Zato se le prepogosto dogaja, da so tudi najboljše mišljeni ukrepi gospodarstvu le v škodo. Poleg tega je gospodarstvo pri prevelikem poseganju države v zasebno iniciativno v stalni nevarnosti, da začne svojo pesem birokratizem, ki je navadno največja ovira za vsak razvoj zasebnega gospodarstva.

Zato bi bilo potrebno, da bi bil načrt za naše bodoče narodno gospodarstvo le okvirni in še ta okvirni načrt bi moral biti izdelan v sporazumu z našimi gospodarskimi organizacijami. V tem okviru pa bi moralo biti prepuščeno zasebni iniciativi čim širše polje udejstvovanja, da bi načrt le povečal možnost uspeha vsem podjetnim ljudem.

Država s svojo avtoriteto in s svojo močjo bi morala gledati le na to, da omogoči in čim bolj olajša izvajanje določenega načrta, ne smela pa biti tudi eksekutiva za izvajanje načrta. Težišče vsega načrtnega gospodarstva bi moralo biti v zasebni iniciativi, državni organi pa bi to izvajanje le kontrolirali, pospeševali in mu nudili vsako potrebno pomoč.

Seveda pa je prvi pogoj za uspešno izvajanje načrtnega gospodarstva, da se zberejo vsi potrebni podatki o našem gospodarstvu, da se natančno dožene, katere sile so nam na razpolago, kje je od pomoč najbolj potrebna in kje so dosegljivi tudi v kratkem času največji uspehi. Za dobro statistično službo pa je doslej pri nas še mnogo premalo poskrbljeno. Deloma se nekateri podatki zbirajo silno površno, deloma tudi v vsaki gospodarski panogi po drugem sistemu, da dostikrat ne dajejo prave slike. To se zlasti vidi pri agrarni proizvodnji, ko smo že doživeli, da je bila uradna predžetvena cenitev samo enega pridelka tudi za 40.000 vagonov manjša od dejanskega donosa žetve.

Kakor je načrtno gospodarstvo v Jugoslaviji nujno potrebno, tako pa je tudi treba opozoriti na vse velike težkoče, ki jih bo treba premagati, da sploh pridemo do tega gospodarstva. Zato bi bilo potrebno, da bi čim preje začele naše gospodarske in strokovne organizacije s pripravami za sestavo programa tega gospodarstva in za njegovo izvajanje. Le s pogojem, da bo zasebna iniciativa imela čim več vpliva na to načrtno gospodarstvo, je tudi upati na njegov resničen uspeh.

Sanacija bratovskih skladnic

Nova uredba o ustanovitvi Centralnega fonda za sanacijo bratovskih skladnic

Bratovske skladnice so ena naših najstarejših socialno-zavarovalnih institucij, ki poslujejo že nad 100 let. Zavarovanje pri bratovskih skladnicah je obvezno in se nanaša na bolezensko ter neugodno zavarovanje ter za primer onemoglosti, starosti in smrti ter brezposelnosti. Koncem leta je imela Glavna bratovska skladnica v Ljubljani 10.554 aktivnih članov ter 22.266 rodbinskih članov. Neugodnih premij je prejelo 469 članov, 92 vdov in 171 sirot. Pokojnine pa je prejelo 3 tisoč 145 upokojencev, 1.591 vdov in 842 sirot. Svoje dni so bile bratovske skladnice bogate in so v redu izplačevale vse svoje obveznosti, v zadnjih letih pa so postale bratovske skladnice deficitne in so vedno težje zadostovale svojim obveznostim. Načlenjati so morale že svoja premoženja, kar je spravljal v nevarnost vse socialno zavarovanje rudarjev. Zato se je že opetovano poskušala sanacija

bratovskih skladnic, kar se pa ni posrečilo, ker bi pač bila možna sanacija le z večjimi dajatvami ali podjemnikom ali pa rudarjev samih. Večina rudarskih podjetij pa ni bila v tem prijetnem položaju, da bi mogla plačevati še večje prispevke, še manj pa bi mogli plačevati večje prispevke rudarji. Zato je ostalo vprašanje sanacije bratovskih skladnic nerešeno. Sedaj pa se je vlada g. Jevliča odločila, da nekaj stori za sanacijo bratovskih skladnic in je na predlog ministra za rudnike in gozdove in ministra za soc. politiko dr. Marušiča izdala na podlagi § 63. finančnega zakona za proračunsko leto 1934.-35. uredbu o ustanovitvi Centralnega fonda za sanacijo glavnih bratovskih skladnic za zavarovanje delavcev in nametščencev v podjetjih, ki spadajo pod rudarske zakone kraljevine Jugoslavije. Seveda pa podjetja nove uredbe ne bodo pozdravila z enakim veseljem kakor

rudarji. Nova uredba se glasi:

Čl. 1. Osnuje se centralni fond za sanacijo glavnih bratovskih skladnic pri ministru za šume in rudnike, da bi se omogočilo pravilno in neovirano poslovanje glavnih bratovskih skladnic, ki so zaradi posledic gospodarske krize in nesreč prišle v težkoče, da ne morejo z dotokom rednih prispevkov zavarovanih članov in podjetij zadostiti svojim obveznostim napram zavarovancem.

Fond je javnopravna ustanova z značajem pravne osebe.

Čl. 2. Fond upravlja posebni upravni odbor, ki sestoji iz po dveh delegatov Glavnih bratovskih skladnic, in to enega iz vrst podjetnikov in drugega iz vrst zavarovancev iz vsake Glavne bratovske skladnice. Upravnemu odboru predseduje načelnik oddelka za rudarstvo pri ministru za šume in rudnike. Vrhovno nadzorstvo nad delom uprave fonda ima minister za šume in rudnike.

Čl. 3. Upravni odbor upravlja fond po predpisih, ki veljajo za poslovanje Glavnih bratovskih skladnic. Uprava fonda je dolžna, da predloži ministru za šume in rudnike vsako leto v odobritev poročilo o svojem delu, kakor tudi zaključne račune.

Čl. 4. Sredstva fonda sestojijo iz:

1. dohodkov, ki jih bo plačala vsaka Glavna bratovska skladnica v iznosu po 10 odstotkov od zbranih skupnih prispevkov (članov in podjetij) v penzijski fond;

2. rudarskih socialnih dohodkov, ki se bodo izplačevali iz prometa na rečnih pristaniščih Jugoslavije, in to pri raztovorjenju z brodov za: rjavi premog (in briket) Din 10.— za tono, črni premog Din 40.— in koks Din 50.— za tono.

Prispevke za fond za domače proizvode bodo plačevale agencije državne rečne plovbe, za uvožene proizvode pa carinarnice ob carinjenju.

Oproščene so prispevkov po točki 2. čl. 4. nabave premoga, briкета in koka za javne ustanove in v metalurške namene.

Minister za šume in rude bo v dvomljivih primerih presojal, ali gre za plačilo prispevkov za rjavi ali črni premog ali pa za lignit.

Čl. 5. Glavne bratovske skladnice bodo na njih odpadajoče prispevke javljale upravi fonda koncem vsakega meseca. Na prispevke, plačane po odrejenem roku, bodo Glavne bratovske skladnice plačale v centralni fond tudi odpadajoči odstotek nabranih obresti.

Agencije državne rečne plovbe in carinarnice bodo plačevale upravi fonda nabrane prispevke takoj po plačilu.

Čl. 6. Glavna bratovska skladnica, ki po svojih dohodkih in poleg najvišjih prispevkov, določenih po pravilih bratovske skladnice in storjenih ukrepov po § 119. pravil bratovske skladnice ne more plačevati svojih obveznosti na penzijah in invalidninah, obvesli o tem ministru za šume in rude. Obenem s tem poročilom skladnica predloži proračun, kolikšna dotacija bi bila potrebna iz fonda za sanacijo in da se pokrije nastali primanjkljaj. Proračunu se morajo priložiti tudi vsi potrebni dokumenti, iz katerih je mogoče razbrati točnost podatkov, navedenih v prošnji za dotacijo.

Čl. 7. Na podlagi predloženih prošnji za dotacijo bo minister za šume in rude ugotovil stanje in potrebe teh skladnic in bo po predlogu upravnega odbora odobril letni znesek dotacije iz fonda. V primeru večjih rudniških nesreč more minister za šume in rudnike odrediti izdajanje izrednih pomoči iz sredstev tega fonda.

Čl. 8. Uprava fonda bo izplačevala na podlagi odobritev ministra za šume in rude v določenih plačilnih rokih in v okviru odobrene dotacije glavnim bratovskim skladnicam zneske za pokritje poslovnega primanjkljaja.

Čl. 9. Z objavo te uredbe v »Službenih novinah« preneha veljati zakon o pokra-

jinskem pokojninskem skladu za Slovenijo od 19. februarja 1922 in preide premoženje tega sklada za rudarje kakor tudi njegove obveze na Pokojninski oddelček glavne bratovske skladišnice v Ljubljani.

Cl. 10. Za pokritje obveznosti pokrajinsko-pokojninskega sklada napram Pokojninskemu zavodu za privatne nameščenice v Ljubljani, Osrednjemu uradu za osiguranje delavcev v Zagrebu in humanitarnemu fondu železničarjev v Zagrebu bo minister za šume in rudnike v sporazumu z ministrom za socialno politiko in narodno zdravje predpisal po dejanski potrebi, a največ do višine prispevkov sprejetih od navedenih ustanov v letu 1934, poseben prispevek, ki se bo pobiral od celotne prodaje premoga in briketa iz rudnikov v Dravski banovini.

Osnova za izračunavanje v prejšnjem odstavku navedenega posebnega prispevka se določa od vrednosti doličnega proizvoda na enak način, kakor se odmerja davek na poslovni promet. Plačani prispevki podjetij se bodo v fakturah posebej zaračunavali.

Rudarska podjetja, ki proizvajajo pre-

mog in briket, so dolžna, da predložijo upravi fonda ta posebni prispevek za prodane količine mesečno in najdlje do vsakega 10. v mesecu. Podjetja so nadležna dolžna, da vodijo posebno knjigo o tem plačnem posebnem prispevku, ki je podrejena kontroli pristojnih rudarskih oblasti. Ona odgovarjajo s svojim imetjem za redno in pravilno izročitev plačanih prispevkov. Za vse nepravilnosti v prijavah prodaj oglja in briketa ali za neredno plačevanje prispevkov, bo minister za šume in rudnike kaznoval odgovorna podjetja po odredbah rudarskega zakona in pravilih bratovske skladišnice. Plačilo zaostalih prispevkov se pobira na enak način kakor drugi prispevki v bratovsko skladišnico.

Razdelitev plačanega posebnega prispevka bo določala uprava fonda.

Cl. 11. Natančne odredbe za izvršitev te uredbe bo predpisal po potrebi minister za šume in rudnike s posebnim pravilnikom.

Cl. 12. Ta uredba stopi v veljavo prvi dan onega meseca, ki sledi dnevu njene objave v »Službenih novinah«.

Prof. Franjo Sič:

Trgovinska akademija in knjigovodstvo

V Ljubljani je bila ustanovljena po potrebi trgovinska akademija z željo, dvigniti nivo in ugled trgovskega stanu ter podati trgovskemu naraščanju zadostno merkantilno in splošno izobrazbo. Ker je ta zavod v banovini Slovencev najvišje komercialno učilišče, je naravno, da ima tudi višje naloge in cilje ko ostali, že prej obstoječi podobni zavodi. Merkantilni predmeti v zvezi z juridičnimi in finančnimi disciplinami so bistvena nužnost na zavodu. Za splošno izobrazbo je potreben in se mora upoštevati tudi ostali kompleks disciplin. Glede specifičnosti je bila izvršena v zadnjih letih sicer mala deklinacija na polju trgovskega šolstva, kar pa za perfekcioniranje trgovca ne pomeni dosti.

Jasno je, da mora gojiti trgovinska akademija trgovsko knjigovodstvo kot zelo važen merkantilni center, radi tega tudi z višjega in znanstvenega stališča. Na knjigovodstvo pogledujejo laiki in tudi nekateri pridobitniki ne le nesimpalično, marveč ga smatrajo za manj vredno, nepotrebno, a žal po zakonih predpisano zlo. Med teorijo in prakso je nastala nemala vrzel in mnogo jih je, ki v svoji konservativnosti ne vidijo preko enostavnega knjigovodstva, dvostavnega in amerikanškega ter saldakovnega in knjige faktur. Ljubljanska trgovinska akademija pa je bila prva v državi, ki je na važnih anketah, z besedo in peresom dokazala, da so davno minili časi, ko so bili baš omejeni sistemi in knjige alfa in omega za naše trgovstvo. Dokazala je, da je na šolo aplicirana praksa z empiričnimi pravili in primitivno teorijo prešibka. Danes ne gre za teoretsko poznavanje starinskih sistemov in njih knjig, temveč za teorijo knjigovodstva obče.

Absolvent trgovinske akademije, ki mora stremeti za tem, da se uveljavi s svojo sposobnostjo, da stopa v življenju na vzgor, mora poznati več ko nekaj sistemov in knjig. Razumevali mora knjigovodstvo v načelu in bistvu. Se več; biti mora organizator, bilancist, in kar je najvažnejše, ustvariti si mora lasten kriterij. Zato je potrebno, da reflektira trgovinska akademija knjigovodstvo z znanstveno lučjo.

F. Hüglijeva sistematska teorija danes ne drži več absolutno.

Enostavno knjigovodstvo ima z enostavnostjo le ime skupno. Dvostavno knjigovodstvo pa je vsako. Sistemi niso le štirje, marveč jih je nebroj — gotovo preko sto. Vsi pa bazirajo na neizprosni aksiomu »dopike«. Dopika je neovrgljiv zakon in ne sistem knjigovodstva (ki ga je že Patoli imenoval drugače, namreč: beneško — kesneje: italijansko knjigovodstvo).

Spoznavanje dopike ali digrafije je prva stopnja knjigovodskega študija na višjih in visokih trgovinskih šolah. Analitika in rekonstrukcija kupčijskih momentov vodi dijaka do pravilnega razumevanja knjigovodskega zakona »dopike«; vodi ga pa tudi k resnici, da je enostavno knjigovodstvo tudi dopika in da zakriva izmenjava domicila kontrapostavk dopični zakon, da je bilanca abstraktni in integralni del knjigovodstva, da je bila saldna in bilančna teorija doslej posmatrana le z zgolj aritmetičkega stališča, da je v in-

tervalih izvestnih sovknjižb iskati finančnih efektov itd. S spoznavanjem sistemskih in saldskih teorij si mora ustvariti dijak temelj, na katerega postavlja z lahkoto uspehe nadaljnega študija. Tako vzgojenega absolventa laže postavimo pred nalogo, gibal se med širimi komponentami: 1. trgovčev subjektivno in specifično, 2. juridično z zahtevo fermacije v okviru zakona, 3. finančno in davčno ter 4. komercialno-organizatorično. Zato ne zadostuje, da pozna nekaj sistemov in knjig, ki so pri vsaki firmi drugače oblikovane, marveč poznati mora knjigovodstvo v bistvu, pa najsi bi bil postavljen pred 40 ali več sistemov, pred družbo javno, akcijsko, komanditno itd., ali zadrugo katerekoli vrste, ali pred trgovino katerekoli panoge. Povsod mu mora nuditi predznanje jasnega pregleda, pa najsi bi šlo za fuzije, transmisije, reorganizacije ali karkoli. V vse se mora znati užitviti. Praksa, katero marsikdo tendenciozno poudarja, je sekundarnega značaja, ki ne sme biti kompleks ovir, temveč gladka pot nadaljnega študija — večnega študija.

V novejši dobi pomenijo novi moderni prepisni sistemi dopike revolucijo na knjigovodskem polju. Cela vrsta jih je. Eni so resnično samostojni sistemi, drugi pa le tehnični pripomočki. Tudi v njih si mora biti trg. akademik na jasnem. Kartije (Agrippa, Kardex, Celest, Bedeo, Novo memo —, Primus, Rothman, Videks, Visiblet, Ekspres itd. in kartoteke (Kartograph, Treyhana itd.) tvorijo sistem, ako so v tesni zvezi s kronološkim prepisnim žurnalom; sicer so pa le pripomočki. Žurnali (P. Čulić, Znidaršič, Cumdeo, Janings, Columbus, Stollmayer, itd., itd.), ki so v zvezi s kartijami in kartotekami, pa tvorijo tudi lahko sisteme. Kako so organizirane karte v kartijah in kartotekah in kako vpliva njih oblika na problem pseudoinneosinkronizma, je stvar subjektivne presoje učenca, učitelja in praktika. Za vsako podjetje je treba izbirati sistem znova ali pa celo izvrševati pri organizaciji in reorganizaciji kombinacije sistemov.

Pri študiju novitel (Zazenhoffen, Ruff, Schlevand, Uno, Unograph, Taybrix, Definitiv, Experta-Revisa, Rolex itd., itd.), t. j. sinkronističnih prepisnih in direktnih sistemov šele spozna dijak, kako ogromna je tvarina knjigovodstva in kako ne-bistvene so pri tem trgovske poslovne knjige, in kako primitivna je teorija sistemov in oblik knjigovodstva in kako primitivni, toda kljub temu zavozlani so starejši sistemi ter kako večni, neovrgljivi in vedno enak je zakon »dopike«.

Za prakso nižje vrste je seveda tak študij nepotreben: študij zanjo so večerni in enoletni ali dvoletni tečaji in šole. Toda nismo ustvarili trgovinske akademije zato, da ostanemo na tem polju, vedno na istem nivoju in da nas in naše bodoče trgovce objame tema konservativnosti. Ob otvoritvi lastnega poslopija moramo pač ponoviti obljubo iz leta 1921: »Vedno več in več in navzgor ter neustrašno za napredkom in pravilnim spoznavanjem.«

Čuvajmo Jugoslavijo!

Popravljen krivica

Ena slabih strani prejšnje finančne politike je bila tudi ta, da je stalno zniževala uradniške plače, kar je v znatni meri povzročilo padec kupne moči prebivalstva. Parkrat so bile uradnikom znižane plače, na zadnje pa je prišla še odredba, da se ženam, katerih možje so zaposleni v državni in samoupravni službi, znižajo plače, vsem onim pa, ki žive v skupnem gospodinjstvu s starši pa se znižajo draginske doklade, in sicer prav občutno, da je prišla cela vrsta rodbin v naravnost obupne položaje. To znižanje službenih prejemkov se je utemeljevalo kot nujno potreben ukrep proti dvojnemu zaslužkarstvu. Mi smo takrat nastopili proti takšnemu pojmovanju dvojnega zaslužkarstva ko tudi proti takšnemu načinu borbe proti temu zlu. Opozarjali smo, da bo ta ukrep imel neizogibno za posledico to zlo, da bodo rodbine, katerih eksistenca je bila sedaj vsaj nekoliko zagotovljena, izgubile svojo eksistenčno možnost. Še zlasti pa smo opozarjali na težke moralne posledice, ki jih mora roditi znižanje plač onih nameščencev, ki žive v skupnem gospodinjstvu s starši. Dejansko takšen ukrep ne more pomeniti nič drugega, kakor da so kaznovani oni dobri sinovi in dobre hčere, ki pomagajo svojim staršem, nagrajeni pa tisti otroci, ki se za svoje starše ne menijo.

Sedaj je ministrski svet sklenil, da odpravi znižanje službenih prejemkov za one drž. nameščenice, ki žive v skupnem gospodinjstvu s svojimi starši. Prvega junija bodo ti prešli zopet stare plače. Sklep vlade odkritosrečno pozdravljamo, ker je z njim odpravljena težka krivica, ki je zadela baš najboljše.

Odpis pridobnine zaradi prestopa obrta

Davčni oddelček finančnega ministrstva je objavil pojasnilo glede skladne uporabe čl. 48. in 51. zakona o neposrednih davkih. V smislu člena 48. se odpise pridobnine le v primerih, ko je stranka prijavila opustitev obrata in vložila za ta odpis hkratu prošnjo, ne šele takrat, ko je poslovanje popolnoma in trajno prenehalo. Smatrati je, da je poklic obrta ali podjetja popolnoma prenehal takrat, ko ga objektivno več ni. Plačevanje terjatev iz prejšnjega poslovanja se ne smatra kot nadaljevanje poslovanja. Trajno pa prestane poslovanje takrat, ko se ustavi trajno, ne le začasno ali prehodno, torej je trajen prestop takrat, ko podjetnik nima subjektivnega namena, da bi v doglednem času prišel znova obratovati, to je, ko odjavi svoj obrat po § 170. zakona o obratih. Za odpis je ta prijava neobhodna, razen za primer, ko oseba za te predpise opravičeno ni niti vedela. Zato ni pravilna praksa davčnih uprav, da odpisujejo pridobnino že takrat, ko podjetnik prekine posel za več ko šest mesecev, ne da bi imel namen za vselej ukiniti poslovanje. Za odpis ni odločilen čas, temveč namen davčnega zavezanca, da obrt ustavi za trajno. Ako je pravilno odjavil obrt, se mu pridobnina odpise, čeprav bi pred potekom šestih mesecev zaradi nepredvidenih razlogov znova odprl svoj obrt.

Sama ustavitve obrta brez prijave se šteje kot prestop po § 172. zakona o obratih samo takrat, če traja nad eno leto, kar pa v davčnem pogledu sploh ni treba upoštevati, ker se za obrt, ustavljen na primer 15. januarja, v istem letu davek ne predpisuje, marveč se smatra, da tega obrta v začetku leta več ni bilo. — Predpis pridobnine je vezan na ustavitve obrta za najmanj šest mesecev le takrat, ako je ustavitve povzročil vzrok iz čl. 51. zakona o neposrednih davkih, to je smrt, bolezen ali katerikoli izredni dogodek, ki ni odvisen od volje davčnega zavezanca.

Občni zbori

Tovarna usnja Franc Woschnagg & sinovi d. d. v Šoštanju ima XI. občni zbor dne 13. maja ob 15. uri v pisarni tvornice v Šoštanju.

Milane & svečarne d. d. v Ljubljani bodo imele občni XIV. zbor dne 25. maja ob 11. uri v dvorani Zadrugne gospodarske banke, Miklošičeva 10.

SLOVENIA-TRANSPORT
LJUBLJANA - TELEFON 27-18

STROJNI TRANSPORTI

Specialno podjetje za ekspedicije in prevoz vseh vrst strojev, kompletnih instalacij za tovarno — Oskrba dovoljenj carine prosti uvoz strojev vsake vrste — Vsa pojasnila brezplačno

Politične vesti

Laval je sprejel Titulesca takoj po njegovem prihodu v Pariz in se posvetoval z njim glede rimske podonavske konference in glede političnih posledic rusko-francoškega pakta.

Grška vlada namerava v kratkem razpisati ljudsko glasovanje o obnovi monarhije.

Zasedanje Društva narodov se prične dne 20. maja. Na dnevnem redu bo tudi italijansko-abesinski spor, vendar pa je malo verjetno, da pride tudi do obravnave tega vprašanja. Madjarsko-jugoslovanski spor ni na dnevnem redu zasedanja.

V angleškem parlamentu se je začela v četrtek velika zunanje politična debata zlasti o ozirom na nemško oboroževanje. Uvodoma je govoril predsednik vlade MacDonald, ki je v svojem govoru pokazal neverjeten optimizem, da je še mogoče z Nemčijo doseči sporazum. MacDonald zupa v sistem kolektivne varnosti. Naloga Anglije je, da privede Nemčijo iz njene hotene osamljenosti v tabor Evrope, ker je uspešna svetovna politika brez Nemčije nemogoča. Tako ministri ko poslanci so bili z govorom MacDonalda zelo nezadovoljni.

Angleška vlada bo baje začetkom junija odstopila, ker so nastala med člani velika nesoglasja glede angleške zunanje politike, posebno oman je položaj zunanjega ministra Simona.

Ostro sodbo o Nemčiji in Italiji in o rimski konferenci je pokazala debata v angleški spodnji zbornici. Poslanec liberalne stranke Mander je dejal, da ne verjame praktično v rimsko konferenco glede dogovora o zaščiti avstrijske neodvisnosti pod pokroviteljstvom iste države, ki se pripravlja, da uniči neodvisnost Abesinije.

Med Hitlerjem, zunanjim ministrom v. Neurathom in Göringom je prišlo, kakor trdi angleški list »Daily Herald«, zaradi forsiranja nemškega oborožitvenega programa do težkih nesoglasij.

Hitler se v svojem prvomajniškem govoru ni dotaknil zunanjih vprašanj. O teh bo govoril dne 15. maja na seji parlamenta, ki bo v ta namen sklican.

Silno ostro napada glavno Hitlerjevo glasilo Italijo, ker se je izneverila revizionistični politiki. List pravi, da je Italija zaradi tega izgubila na veljavi in da je danes samo še mali zaveznik Francije. Danes more staviti Mala antanta Italiji zahteve, ne da bi bila primorana k protiuslugam. V Evropi da je Italija v popolni defenzivi ter da je vedno bolj iz Evrope potiskana v Afriko.

O nemški politiki razpravlja »Corriere della Sera« v daljšem članku in pravi, da bi mogla samo sila spraviti Nemce k pameti. To silo pa je mogoče ustvariti samo z ozkim sodelovanjem vseh zapadnih vellesil. Mora se žal konstatirati, da je britanska politika zelo malo pripravna, da bi prišlo do solidarnosti zapadnih vellesil. Poleg tega slabe tudi volilni boji udarno silo nekaterih zapadnih vlad. To daje Nemčiji pogum, da vedno bolj brezobzirno izvaja politiko izvršenih dejstev.

Delavski »Daily Herald« poroča, da ima Nemčija v demilitarizirani coni že dve garniziji. To bi pomenilo ponovno kršitev Versajske mirovne pogodbe in tudi kršitev Locarnskega sporazuma. Ponavljajo se stara pesem, da so za Nemčijo pogodbe le stare krpe, ki se jih raztrga, kadar se hoče.

Anglija pripravlja pod vtisom nemškega oboroževanja popolno reorganizacijo svojih letalskih sil. Angleška vlada bo v ta namen predložila parlamentu poseben zakon o povečanju angleškega letalstva.

Angleška vlada je v ostri noti protestirala proti uvedbi monopola za gorivo v Mandžuriji. Angleška vlada pravi, da nikakor ne more priznati od Japonske navedene razloge za uvedbo tega monopola, ker je ta monopol v popolnem nasprotju s politiko odprtih vrat, ki jo je Japonska priznala za Mandžurijo.

Vojna med Abesinijo in Italijo se bo začela, kakor trde po vrsti vsi veliki listi, šele v jeseni, ko se popolnoma neha deževna doba. Vojaške priprave Italije so tako velike, da je nedvomno, da Italija hoče vojno. Zadnje dni so odšli v Afriko trije bataljoni milicnikov. Redne vojske pa je v obeh italijanskih kolonijah že 70.000 mož.

Španski min. predsednik Lerroux je podal včeraj ostavko svoje vlade, ker ji je desnica odrekla nadaljnjo pomoč in ne bi več imela parlamentarne večine.

Predsednik egiptške vlade Sivar paša je podal ostavko celotnega kabineta.

Denarstvo

Stanje Narodne banke

Izraz Narodne banke izkazuje v poročilu z dne 30. aprila (vse v milijonih Din) povečanje podloge za 5,8, na 1.343,3, padec deviz zunaj podloge za 1,68 na 177,55, znižanje kovanega denarja za 26,8 na 262,66 in znižanje posojil za 15,87 na 1.786,7. Vrednostni papirji so ostali neizpremenjeni, neznatno so se povečali prejšnji predjemi državi za 0,1 na 1.689,99, tako tudi le neznatno rezervni fond za 4 tisoč 417 Din, ostali fondi za 60 tisoč 300 in nepremičnine za 295 tisoč dinarjev. Razna aktiva so se povečala za 21,39 na 383,8.

Na strani pasiv so se neznatno povečali ostali fondi, dočim je rezervni ostal neizpremenjen, obtok bankovcev se je povečal za 65,3 na 4.434,76, obveze na pokaz pa so padle za 41,8 na 1.235,5, obveze z rokom za 15,1 na 287 in razna pasiva za 25 na 264,37.

Obtok in obveze skupaj v višini 5.670,3 so krite s 30,44 %, z zlatom pa 27,49 %.

Razvrednotenje gidskega goldinarja

Senat v Gidskem je sklenil, da se zlata vrednost gidskega goldinarja popolnoma izenači s poljskim zlotom, ki je doslej veljal le 0,576 gidskega goldinarja. Pariteta gidskega goldinarja s švicarskim frankom, ki je doslej znašala 0,991, se s tem povisa na 1,72. En kilogram čistega zlata bo odslej veljal 5924,44 gidskega goldinarja. Vrednost gidskega goldinarja je bila s tem znižana za približno 43 odstotkov. Nova pariteta bo odslej: 100 mark = 212,3 goldinarja, 100 zlotov = 100 gld., 100 švicarskih frankov = 172 gld., 100 francoskih frankov = 34,9 gld., in 100 holandskih goldinarjev = 358,81 gidskega goldinarja.

V zvezi z razvrednotenjem gidskega goldinarja je zvišala Narodna banka v Gidskem svojo diskontno obrestno mero od 4 na 6, svojo lombardno pa od 5 na 7 odstotkov.

Gibanje zlatih rezerv

V zvezi z valutno krizo v Belgiji ter nato sledečih atak proti holandskemu goldinarju in švicarskemu franku je nastalo znatno gibanje zlata na vseh trgih. Zlate zaloge vseh držav s popolnoma zlato valuto so nazadovale, dočim so zaloge zlata v državah z razvrednoteneno valuto napredovale ali ostale neizpremenjene, kakor kažejo naslednje številke:

Zlate podloge	1. I.	1. IV.	zadnje stanje
v milijonih šv. fr.	1934		
Združene drž. Sev.			
Amerike	25.224	26.230	26.606
Francija (23. IV.)	16.678	16.782	16.450
Vel. Britan. (23. IV.)	4.850	4.857	4.857
Italija (10. IV.)	1.582	1.589	1.589
Belgija (18. IV.)	1.804	1.349	1.490
Švica (23. IV.)	1.910	1.713	1.402
Holandska (22. IV.)	1.754	1.624	1.339
Švedska (15. IV.)	490	489	489
Poljska (10. IV.)	293	295	295
Nemčija (23. IV.)	98	100	100
skupno	54.683	55.028	54.617

Za skoraj 400 milijonov šv. frankov je šlo torej v zadnjih tednih v nogavice.

Razvoj hranilnih vlog na češko-slovaškem

Po letnem poročilu Saveza čl. spoštitel (Zveze čl. hranilnic) so se gibale vloge v zadnjih letih tako-le (vse številke v milijonih Kč):

	1931	1932	1933	1934
banke	9.095	8.761	8.328	8.298
slovaške banke	2.922	2.645	2.318	2.249
deželne banke	1.745	1.992	1.914	1.852
hranilnice	21.742	21.905	20.687	20.613
okrajne gosp. posojilnice	4.328	4.321	4.215	4.185
občinske posojil.	7.580	7.592	7.383	7.178
delniške družbe	162	170	159	153
skupno	47.572	47.386	44.954	44.528

Vloge v hranilnicah so se zmanjšale za 74, lani pa celo za 1132 milijonov Kč. L. 1934. so vloge v čeških in slovaških hranilnicah narasle za 121, padle pa so vloge v nemških za 173, v zadrugah pa za 22 milijonov Kč. Poročilo poudarja, da na Slovaškem opažajo nove kapitalne tvorbe.

Vseh hranilnic je bilo koncem l. 1934. na Češko-slovaškem 359, od katerih je bilo čeških in slovaških 200. Število hranilnic se je zaradi krize znižalo za 7.

Odprava deviznih omejitev v Belgiji

Ker se je v zadnjem času zboljšal devizni položaj Belgije, je osrednji belgijski de-

vizni urad sklenil, da osvobodijo blagovna ko tudi kapitalna plačila skoraj od vseh deviznih omejitev. Trgovina v tujih plačilnih sredstvih, ki je bila dosedaj dovoljena le nekaterim pooblaščenim bankam in menjalnicam, je sedaj v okviru borznih predpisov z dne 30. januarja 1935 popolnoma prosta. Kupčija v devizah, tako za plačila v gotovini, ko v terminih, je zopet dovoljena brez dolžnosti izkaza njih uporabe. Treba pa je vse kupčije vknjižiti in jih vsak dan vpisati v sezname, ločeno one za nakup in one za prodajo ter te sezname predložiti vsak dan devizni centrali. Vse omejitve za arbitražo za zunanje fonde so odpravljene. Tuja posest v Belgiji se more brez posebnih dokazov nakazati v tujino.

TEDEEN LJUBLJANSKI BORZI

Posledno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendenca čvrsta;

promet Din 8.566.756,86.

V primeri s preteklim borznim tednom, ki je dosegel skupni devizni promet 4 milijone 887.000 Din, iznaša porast tedenkega deviznega prometa nad 1.320.000 Din.

Devize (vse v tisočih dinarjev): Amsterdam tekoči teden 52, minuli teden (102); Bruselj 25 (-); Berlin - (31); Din. deviza 250 (230) avstr. priv. kliring; Dunaj 1.338 (600) priv. kliring; Curih 168 (786); London 467 (763) priv. kliring; Madrid 732 (181) priv. kliring; Newyork 170 (153); Praga - (2); Pariz 70 (1.528); Trst 203 (434); Stockholm - (77); Solun 92 (-) boni.

Po gornjih prometnih podatkih je nazadovale devizni promet v Amsterdamu za 50.000 Din, v Curihu za 618.000 Din, v Londonu za 296.000 Din, v Trstu za 231.000 dinarjev, a največ v Parizu, katerega je bilo v tem tednu nabavljeno za 1.458.000 Din manj nego v prejšnjem tednu. Porasel pa je promet v avstrijskih šilingih, in sicer za več ko 738.000 Din, pa tudi v Madridu za preko 550.000 Din. Zaključeni so bili tokrat tudi boni grške Narodne banke, dočim v preteklem tednu sploh ni bilo prometa v tej devizi.

Dnevni devizni promet se je gibal takole:

29. aprila	Din 1.390.343,69	Madrid—Dunaj
30. aprila	Din 515.238,99	London—Dunaj
1. maja	Din 428.231,07	Curih—Din. deviza
2. maja	Din 809.799,28	Dunaj—Newyork
3. maja	Din 429.187,83	Dunaj—Din. deviza

Narodna banka je posredovala le v Curihu, Amsterdamu in Parizu ter je dala skupno za 125.000 Din deviznega blaga na razpolago.

Skupni devizni promet v mesecu aprilu 1935 je dosegel vsoto nad 23.080.000 Din in je torej za skoro 13 milijonov dinarjev večji od lanskega v tem času in za več ko 7 milijonov Din večji od deviznega prometa v marcu t. l.

V privatnem kliringu so ves tekoči teden beležili avstrijski šilingi, in sicer na bazi Din 8,75 — Din 8,85, le včeraj na bazi Din 8,80 — Din 8,90. Angleški funt je notiral v priv. kliringu samo 29. m. m. po tečaju Din 228,40 — Din 230, —.

Tekom tega tedna so bile dosežene sledeče tečajne razlike: Amsterdam + 1,42, Berlin 0, Bruselj - 0,36, London + 0,99, Newyork + 10,70, Pariz 0, Praga + 0,07 in Trst - 0,72. Edini Curih je ostal dosledno neizpremenjen.

S prvo Narodne banke

Devize	29. aprila 1935		3. maja 1935	
	Povpr.	Ponudba	Povpr.	Ponudba
	Din	Din	Din	Din
Amsterdam	2965'02	2979'61	2966'44	2981'04
Berlin	1758'08	1769'95	1758'08	1769'95
Bruselj	742'85	747'92	742'49	747'56
Curih	1421'01	1428'08	1421'01	1428'08
London	211'08	213'14	212'07	214'13
Newyork	4344'73	4381'05	4355'43	4391'74
Pariz	289'60	291'08	289'60	291'08
Praga	183'20	184'30	183'27	184'38
Trst	362'07	365'15	361'35	364'43

Efektno tržišče

Tendenca neizpremenjena čvrsta

V tekočem borznem tednu so notirali zgolj državni efekti. Zaključkov ni bilo. Notice so bile na včerajšnjem borznem sestanku te-le:

7% inv. posojilo in 8% Blairovo posojilo Din 78 — povpraševanje, Din 79 — ponudba;

7% Blairovo posojilo Din 67 — povpraševanje, Din 68 — ponudba;

7% seligmanove obveznice Din 70 — povpraševanje, Din 71 — ponudba;

Upravni svet Narodne banke je sklenil znižanje obrestne mere za dvomesečne blagajniške zapiske od 1 na 0,75%, za trimesečne pa od 2 na 1 in pol %. Nadalje je sklenil, da se enomesečni blagajniški zapiski več ne izdajajo, temveč samo najmanj dvomesečni.

Po izkazu belgijske Narodne banke z dne 25. aprila je zlata podloga v zadnjem tednu znova narasla, in sicer za 295 na 14.652 milijonov frankov. Obtok bankovcev se je znižal za 104 na 19.063 milijonov. Zlato je prišlo iz Nizozemske, Švice in Francije.

Na londonskem trgu srebra je cena srebru znova padla, in sicer na 34 1/10 d za loko in na 34 3/10 d loko za terminsko srebro.

4% agrarne obveznice Din 48 — povpraševanje, Din 49 — ponudba;

6% begluške obveznice Din 65 — povpraševanje, Din 66 — ponudba;

2 1/2% vojna škoda Din 372 — povpraševanje, Din 373 — ponudba.

Od ponedeljka (29. m. m.) na včeraj se je okreplil denarni tečaj investicijskega posojila za pol točke, za istotoliko blagovni tečaj 8% Blaira, dočim je popustila ponudba v Seligmanu za en poen. Ob ponedeljkovih tečajih je včeraj beležil 7% Blair in begluške obveznice. Nasprotno pa se je dvignil denarni in blagovni tečaj agrarnih obveznic za tri točke, medtem ko je vojna škoda notirala včeraj višje ko 29. m. m., in sicer v povpraševanju za 2 točki, v ponudbi pa za eno točko. Industrijski in bančni papirji niso beležili.

Žitno tržišče

Tendenca še nadalje stalna

V tem tednu so bili perfekturirani zaključki le v koruzi. Cene ovsa in pšenice so popustile za Din 1 — pri 100 kg, dočim je tečaj bele koruze nazadovale za Din 16 — pri 100 kg, ker se Nemčija očitno ne zanimala več za to blago. Nasprotno pa se je dvignila cena banatski koruzi, in sicer za Din 1 — pri 100 kg. Mlevski izdelki so notirali ves tekoči teden brez izprememb.

Zito:

(Cena za 100 kg franko vagon nakladalna postaja.)

Koruzi:	Din	Din
prekomerno suha, s kvalitno garancijo, franko vagon bačka postaja, plačljivo proti duplikatu	71—	73—
prekomerno suha, s kvalitno garancijo, franko vagon banatska postaja, plačljivo proti duplikatu	70—	72—
beli, prekomerno suha, za mleto sposobna, s kvalitno garancijo, franko vagon bačka post., plačljivo proti duplikatu	71—	73—

Oves: zdrav, suh, rešetan, franko vagon slavonska postaja, plačljivo proti duplikatu . . . 97— 99—

Pšenica: zdrava, suha, rešetana, 78 kg, 2%, fr. vagon bačka postaja, plačljivo proti duplikatu . . . 127— 129—	
zdrava, suha, rešetana, 78 kg, 2%, franko vagon banatska postaja, plačljivo proti duplikatu . . . 125— 127—	

Mlevski izdelki:

Moka: pšenična Og, banatska postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu . . . 200— 220—	
pšenična Og, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu . . . 200— 220—	
pšenična 2, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu . . . 180— 200—	
pšenična 5, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu . . . 160— 180—	
Otrobi: pšenični, debeli, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja . . . 95— 100—	

Lesno tržišče

Tendenca neizpremenjena mlačna

Na tukajšnjem lesnem tržišču vlada precejšnje mrtvilo tako glede mehkega kakor trdega lesa. Povpraševanja po jelovini in smrekovini so zelo majhna, zlasti v kolikor zadeva naš izvoz v Italijo, kjer nam najuspešneje konkurira sosedna Avstrija. Sicer pa italijanski uvozniki še vedno iščejo le III. in IV. kvaliteto, bodisi v tramih

Naš pravi domači izdelek!

ali deskah. Seveda pa pridejo v poštev le trami manjših dimenzij, skratka le drobšč. Zbog povišane italijanske uvozne carine zahtevajo italijanski kupci od naših, zlasti manjših producentov reducirane mere, češ da jim je le na ta način mogoče obiti zvišane carinske stroške. Sila razmer privede marsikaterega našega lesnega dobavitelja, da ustreže tej kupčevi zahtevi in mu dobavi blago v dimenzijah 13/16 za blago 12/15, ali pa 11/11 za 10/11 itd., kar pa znese že občutne odstotke v škodo naših lesnih trgovcev. V tem pogledu smo že opetovano opozarjali naše ljudi naj ne ustrezajo pretiranim zahtevam laških trgovcev, a kakor je videti zaman in tako smo sami krivi, če gre naše blago v pravcato brezenje. Vsekakor bo potrebno v tem nekaj storiti, da se zajezi takšno brezumno konkuriranje.

Na ljubljanski borzi je bilo v tem tednu zaključeno 3 vagone hrastovih friz, 4 vagone remeljnov in 2 vagona desk smreka-jelka.

Zunanja trgovina

Avstrijska pogajanja za nakup jugoslovanske pšenice, ki jo je nakupila Češko-slovaška, so se končala brez uspeha. Avstrija bo, kakor poročajo z Dunaja, pričela neposredna pogajanja z Jugoslavijo za nakup večjih množin jugoslovanske pšenice, in sicer s kompenzacijo za stroje in vojni material.

Izvoz lesa v šibeniškem pristanišču je bil ves pretekli mesec rekorden. Največ se izvažal v Italijo, Španijo, Egipt in francoske kolonije.

Španski izvoz se je v prvih dveh letošnjih mesecih v primeri z lanskimi dvignil od 95,44 na 101,92 milijona pezet. Istočasno se je uvoz zmanjšal od 137,82 na 135,46 milijona pezet.

Avstrijski uvoz se je marca meseca po vrednosti povečal za 6,5 na 95,2 milijona šilingov, izvoz pa za 14,8 na 81,6 milijona šilingov. Pasivnost trgovinske bilance se je tako znižala za 8,3 na 13,6 milijona šilingov.

Največje nemško podjetje čevljarske stroke Salamander v Kornwestheimu je doseglo lani 35.63 milijona mark brutto dohodka, za 5,8 milijona več ko l. 1933. Čisti dobiček se je povečal od 3,37 na 4,27 milijona mark. Ves promet se je povečal za 7,75 %. Kakor lani bo tudi letos izplačalo podjetje 7 % dividendo.

Dobave licitacije

Gradbeni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 7. maja ponudbe glede stalnih vijakov in priložnih ploščic za iste; do 10. maja pa o dobavi razne železnine, barv, gorske krede, pisalne krede, kleja, pleskarskih čopičev, steklenega papirja, gladkega platna ter negašenega apna. — (Pogoji so na vpogled pri oddelku.)

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 9. maja ponudbe o dobavi naprave za kotle, raznega okovja, orodja; do 16. maja o dobavi slik Nj. Vel. kralja Petra II.

Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 15. maja ponudbe o dobavi sodarskih zakovic in pločevine.

Komanda pomorskega zrakoplovstva Divulje sprejema do 24. maja ponudbe o dobavi generatorjev.

Mednarodni bombažni kongres v Rimu

V dneh od 2. do 4. maja je v Rimu 17. mednarodni bombažni kongres, na katerem je zastopanih 21 dežel z 200 delegati. Na dnevnem redu kongresa so naslednja vprašanja: dogovor glede cen za bombažni sukanec, posledice kolebanja cene za srebrne bombažni svetovni trg, egiptski bombažni problem, ameriški bombaž na svetovnem trgu, dogovor o netto teži, kakovost od predilnic zahtevanih sirovin, dodatna tkiva, ovire v mednarodni trgovini in sredstva za njih odpravo, južno ameriški bombaž ter nove iznajdbe na polju tekstilnih strojev.

Že v 24 urah

narva, plesira in kemično snazi obleke. Klobuke itd. Skrobi in svetilolika srajce, ovratnike in manjete. Pere, suši, manga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Šelenburgova ul. 8
Telefon št. 22-72.

Mednarodni borzni indeks

Kupčija na velikih mednarodnih borzah ni bila v preteklem tednu živahna. V nekaterih državah rastejo tečaji papirjev zaradi tega v realni vrednosti stalno. Gibanje tečajev je razvidno iz teh števil:

Koncem 1927	6. IV.	13. IV.	20. IV.	27. IV.
London	74.2	76.8	76.8	76.8
Pariz	49.7	49.3	49.4	48.9
Berlin	34.5	34.3	34.5	34.0
Praga	59.6	59.7	59.8	59.9
Dunaj	38.5	38.8	39.4	41.4
Milan	96.1	98.6	98.8	104.6
Bruselj	28.9	29.9	31.3	32.1
Amsterdam	33.4	33.2	33.3	33.4
Curih	40.2	39.6	40.2	38.3
Stockholm	14.8	15.0	15.2	15.3
New York	54.3	56.3	57.0	60.0

Mednarodni borzni indeks se je v preteklem tednu dvignil od 487 na 495%.

Veletgovina kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga sveže prazne kave, mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

Službeni list

kr. banske uprave Dravske banovine 36. kos, z dne 4. maja, objavlja: — Uredbo o zaposlovanju tujih državljanov — Uredbo o izpremembah in dop. uredb o skupnem davku na poslovni promet — Navodilo o sklepanju pogodb z učenci industrijskih podjetij, o izdajanju poslovnih knjižic in o opravljanju pomožniških in mojstrskih izpitov tvorniških delavcev — Odločbo o znižanje cen soli — Odločbo o ukinitvi monopolne takse na petrolej za kmetijske in ribarske namene — Objave o pobiranju občinskih davščin — Okolice sodišč, vpise v trg. in združni register, razglase raznih uradov in razne objave.

Jakob Fligl ded.

Ljubljana

Igriska 10 — Telefon 33-53
Ustanovljeno 1864

Toplovodne, mrzlovodne instalacije
Stavbno in galanterijsko kleparstvo
Strolovodi
Krovec lesocementnih streh

Doma in po svetu

Predsednik vlade Bogoljub Jevtić je imel včeraj na shodu v Beogradu najvažnejši govor za nedeljske volitve. Shod so sklicali pristaši in prijatelji Jevtićeve kandidatne liste iz Beograda, Zemuna in Pančeva ter se je na njem zbralo nad 80.000 ljudi. Na shodu je govoril g. Jevtić o pomenu nedeljskih volitev, zlasti glede na zunanji politični položaj Jugoslavije. Nato je govoril o združenju opoziciji ter zlasti podčrtal molk dr. Mačka, ki sploh ne govori na nobenem shodu niti ni izdal nobenega proglasa. Nato je navedel svoj gospodarski program ter dejal. Obnovitev gospodarstva, okrepitev položaja kmetovalca, obrtnika in trgovca, industrija in delavca, pomeni sedaj toliko, kakor predreti s pogumom v vsa področja državnega in narodnega življenja in spraviti v sklad vse sile in jih usmeriti k skupnemu cilju. Živimo v dobi, ko narašča važnost socialnih idej, politične pa se umikajo. Med nami pritiskajo gospodarske skrbi, politične stvari pa so nam manj važne. Zato hočemo, bratje, zbrati vse svoje sile. Združiti hočemo k skupnemu naporu vse ljudi dobre volje, zdravih naziranj in nacionalno pravilnega čustvovanja. Potrebni so nam silni napor in moči. Potrebna nam je železna volja, da premagamo sedanje hude čase in krenemo v svetlo bodočnost. Shod je bil zaključen med splošnim odobravanjem.

Za pomočnika notranjega ministra je bil imenovan Dragutin Antić, pomočnik bana iz Moravske banovine.

Ekspedira francoske vojne mornarice obišče uradno Kotor in Split. Sestavljena bo iz treh križark in šestih torpednih rušilcev.

Telefonski in brzojavni promet bo v dneh 4., 5. in 6. t. m. omejen za zasebnike le na nujne razgovore in sporočila.

Zračni potniški promet na progi Dunaj—Zagreb—Beograd se je kljub slabemu in mrzlemu vremenu pričel v četrtek 2. maja.

Udruženje jugoslovanskih izumiteljev je na svojem letošnjem občnem zboru v Zagrebu razpravljalo o svojih denarnih težavah, ker ne prejema od nikoder nikake podpore.

Donava, Sava — Adria železnica (bivša Južna železnica) izkazuje za l. 1934 čisti dobiček v višini 190.000 zlatih frankov, dočim je znašal ta v l. 1933 samo 51.000 zlatih frankov.

Českoslovaška vlada je izdala uredbo, po kateri trgovine z enotnimi cenami ne smejo več odpirati podružnic. S tem je vlada ustregla dolgoletni zahtevi trgovstva, ki je tako prepoved zahtevalo zlasti za Prago.

Rumunski trgovinski minister je izdelal zakonski načrt proti »šlajdramfju«. Po novem načrtu bi imel trgovinski minister pravico, da določijo maksimalne cene in smernice za domači odjem.

Prvi maj je skoraj povsod po svetu potekel v popolnem miru. Nekaj manjših nemirov je bilo le v Španiji, v Avstriji, na Poljskem in na Bolgarskem, kjer so komunisti streljali na orožnike ter je bil eden ubit, dva pa ranjena, osem kmetov pa ranjenih. Krivce pa je policija takoj aretirala.

V Nemčiji in v Avstriji so proslavili prvi maj kot državni praznik. Posebno paradna je bila proslava v Berlinu.

Na Dunaju je pred poslopjem policije eksplodirala bomba, ki je ranila več oseb, med njimi tudi tajnika kanclerske pisarne. Tudi na drugih krajih je bilo več bombnih atentatov ter je bilo več ljudi ranjenih, en redar pa ubit.

Velike slavnosti v proslavo vladanja angleškega kralja Jurija se prično v Londonu in v vsej Angliji dne 6. maja.

Sovjetska vlada je izjavila, da se udeležijo velike mednarodne razstave v Parizu l. 1937 tudi sovjetska Rusija.

Turška ženska zveza je sklenila svoj razpust, ker so dosegle žene v Turčiji vse pravice.

Rok za vložitev list v Českoslovaški je potekel 3. maja in se je prijavilo skupaj 17 list, med temi 10 českoslovaških, 6 nemških in 1 karp. ruska. Madžari so se pridružili nemškim strankam.

Sovjetski vojni minister Vorošilov je imel na dan 1. maja velik govor na rdečo vojsko ter v govoru poudarjal, da je rdeča armada prvovrstno oborožena ter pripravljena z vsemi silami braniti svojo proletarsko domovino.

Francoski finančni minister Germain-Martin je izjavil, da zahtevajo povečani državni izdatki nov sanacijski program, ki ga bo začel tudi izvajati. Ne bo pa povečal davčnih bremen.

V Šelenburgovi ulici je na razpolago 5 prostorov, ki zamorejo služiti za trgovino, obrtne lokale, menzo itd. Ponudbe na upravo lista pod »Centrum«.

Istotam je tudi na razpolago poslovni lokal 2 sob, ki se zamorejo takoj oddati. Ponudbe na upravo lista pod »Centrum«.

Iržna poročila

Ljubljanski živinski sejem

v sredo je bil prav slab. Kupčije ni bilo skoraj nobene. Na trg je bilo prignanih (v oklepajih število prodane živine): 49 volov (14), krav 54 (18), telet 25 (15) in pujskov 923 (374). Zaradi velikega dovoza prešičkov je cena padla ter so se prodajali 6—12 tednov stari po 85—140 Din za žival. Še slabša je bila kupčija s konji ter je bilo od 181 konj prodanih le 18.

Mariborski trg

Na trg, dne 30. aprila je bilo prignanih 10 konj, 9 bikov, 60 volov, 235 krav in 19 telet, skupaj 333 živali. Povprečne cene so bile te: debeli voli 1 kg žive teže od Din 275 do Din 350, poldebili voli od Din 275 do Din 225, plemenski voli od Din 250 do Din 375, biki po klanje od Din 225 do Din 250, klavne krave debele od Din 250 do Din 350, plemenske krave od Din 275 do Din 225, krave za klobasarje od Din 175 do Din 150, molzne krave od Din 225 do Din 250, breje krave od Din 225 do Din 250, mlada živina od Din 250 do Din 325, teleta od Din 375 do Din 475 za 1 kg žive teže. Prodanih je bilo 167 kom.

Mesne cene: Volovsko meso I. vrste 1 kg Din 8—10, volovsko meso II. vrsta 6—8, meso od bikov, krav, telic 4—6, telečje meso I. vrste 8—10, telečje meso II. vrste 5—6, Svinjsko meso sveže 1 kg Din 8—12.

Zagrebski tedenski sejem

Zadnji sejem je bil slabo obiskan, ker sovпада z letnima v Veliki Gorici in Luki. Veliko je bilo povpraševanje za pujske. Cene živine in prašičev so ostale neizpremenjene, povečale pa so se cene krme, ki je primanjkuje.

Na trgu je bilo 7 bikov, 155 krav, 17 volov, 16 juncev in junic, 113 telet, 97 konj in žrebet, 262 prašičev in 323 pujskov. Cene so bile: za bike Din 3 za kg žive teže, krave za zakol 250 do 275, za klobase 150 do 2, mlada goveda za zakol 325, za plemne kos 900 do 1000, voli prve vrste 450, teleta 400 do 550, pitani prašiči 625 do 650, nepitani 5 do 550, zaklani 950, pujski po 50 do 100 kos, zaklani po 10 do 12 za kg, ovce kos po 70 do 130, zaklane po 8 do 10, koze 8, konji lahki 4 do 5 tisoč par, srednji 5 do 6 tisoč, težki 75 do 8 tisoč par, žrebeta 700 do 800, težka 1000 do 1300 za žival, za zakol 150 do 2 Din kg žive teže. Detelja se je prodajala po 55 do 70, ot-

va 60 do 75, seno 45 do 60, drva meter 50 do 60 Din.

Dunajski jajni trg

Na dunajski borzi za jajca je bila 1. maja čvrsta tendenca. Vendar se oskrbuje trg z izključno domačim blagom, le malo je dospelo blaga iz Madjarske. Konservirali so doslej komaj 16 vagonov jajec, dosti manj ko lani. Cena domačih in madjarskih jajc se je dvignila za četrt groša pri kosu, in sicer so domača A po 9—10, C po 825 do 85 grošev, vse na debelo franko Dunaj z všteti davki, kriznimi doplačili ter pri najmanj 20 malih zabojev. V nadrobni prodaji stane 100 kosov 15 do 2 šilinga.

Radio-Ljubljana

Nedelja, dne 5. maja: 7.30: Kmetijska posvetovalnica (Ing. Sadar Vinko) — 8.00: Dobro jutro! Godba na pihala iz Dev. Mar. v Polju in plošče — 8.30: Čas, poročila — 9.00: Versko predavanje — 9.15: Prenos iz franč. cerkve — 10.00: Domovina mili kraj (Slovenski vokalni kvintet, radijski orkester in plošče) — 11.50: Obvestila — 12.00: Čas, koncert po željah (radijski orkester) — 15.00: Koncert po željah (plošče) — 16.00: Buči morje Adrijansko (radijski orkester, Radijski dramski studio, predavanje Jadranske Straže in plošče, gdč. Boltarjeva) — 19.30: Nac. ura — 20.00: Prenos iz Varšave — 20.30: Koncert »Sloge«, godbe na pihala — 21.30: Čas, poročila, obvestila, spored — 22.00: Polka je ukazana (polke, valčki, koračnice: radijski orkester in plošče).

Ponedeljek, dne 6. maja: 12.00: Iz daljnih južnih dežel (plošče) — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, vreme, obvestila — 13.20: Radijski orkester — 14.00: Vreme, borza, spored — 18.00: Ilja Livšakov igra na ploščah — 18.20: Zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna) — 18.40: Čas, poročila, spored, obvestila — 19.00: Ruske narodne na klavirski harmoniki (prenos z nebotičnika) — 19.30: Nac. ura — 20.00: Prenos opere iz Zagreba: v I. odmoru: Letošnje predstave našega gledališča (Lj. Mrzel); v II. odmoru: Čas, poročila, program.

Torek, dne 7. maja: 11.00: Šolska ura: Zakleta Veronika. Pravična zvočna igra po narodni legendi iz kamniške okolice. Napisal: Joža Vombegar, izvaja Radijski dramski studio; režija: Ing. Pengov — 12.00: Iz Mozartovega carstva (plošče) — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, vreme, obvestila — 13.20: Ljubezen in pomlad (plošče) — 14.00: Vreme, borza, spored — 18.00: Dva mlada harmonikarja in še mlajša napovedovalka — 18.40: Čas, poročila, spored, obvestila — 19.00: O prelepi majski čar. Schumannove pesmi poje Drago Zagar — 19.30: Nac. ura — 20.00: Majski večer (kvartet Fantje na vasi, Stritarjev trio, ga. Debeljakova, Joža Vombegar, radijski orkester) — 21.30: Čas, poročila, vreme, spored — 22.00: Radijski jazz — 22.30: Angleške plošče.

Naročite in širite
„TRGOVSKI LIST“

KDOR VARČUJE
SIVIH LAS SE
OBVARUJE

HRANILNICA
DRAVSKE
BANOVINE
LJUBLJANA
MARIBOR
CELJE

Za vse naše
vloge in obveze
jamči
z vsem premoženjem
in vso davčno močjo
Dravske banovine